

תוכן עניינים

1. סקירת ספרות
  - 1.1 מעורבות הורים בספורט
  - 1.2 מגדר, ספורט ומעורבות ההורים
2. שיטה
3. תוצאות
4. דיון
5. ביבליוגרפיה
6. נספחים

מבוא

העבודה תעסוק בהבדלים מגדריים בספורט ילדיהם. מטרת מחקר היא לזהות ולבדוק את השפעתם ומעורבותם של הורי הילדים בחיי הספורט. בנוסף, אבדוק גם את נושא המגדר בהקשר של תרבות הספורט בישראל בפרט ובעולם ככל. התערבות ההורים נמדדת ומתבטאת על-פי מידה אקטיבית או פסיבית של היחס כלפי הילדים ולכן המודעות צוברת תאוצה בשנים האחרונות. בעבר, לא הייתה כלל התערבות או התעניינות הורית בכל הנוגע לספורט בעולמו של הילד אך כיום, אנו רואים את רצונם וחובתם להתערב בכל הקשור לספורט. לאור זאת, ניתן לראות כי רוב ההורים מעורבים בחיי הספורט של ילדיהם בגילאים מאוד מוקדמים. מעורבותם מתבטאת בעיקר בנושאי התפתחות הרגשית, הגופנית והפיזית. עם זאת, קיימים הבדלים משמעותיים בנושאים המגדריים של ההורים ורמת תמיכתם, מכאן ניתן לראות שעדיין קיימים שינויים בגישה ובמחקרים העכשוויים. מכל האמור ניתן לומר שדעתם של ההורים ומעורבותם היא אכן קיימת ונמצאת במגמת שיפור וקיימת שאיפה להיות גבוהה יותר. העבודה תתבסס על ספרות מחקרית וראיונות אישיות עם עשרה הורים: חמש אימהות וחמש אבות. המטרה העיקרית היא למדוד האם מעורבות ההורים משפיעה על הצלחת ילדיהם בספורט והאם קיימים הבדלים מגדריים במעורבות ההורים.

מעורבות הורים בספורט

מחקרים רבים מהעבר ועד היום בנושא מעורבות הורים בחיי הספורט של ילדיהם מתארים כי השינוי הדורי והמצבים הכלכלי של משפחות רבות החלו לשים דגש על ערכי המשפחה המסורתיות של האבות כראש משק הבית והצורך שלהם לקחת אחריותו לפתח את ילדיהם בעולם הספורט. בעשורים האחרונים, חלו שינויים תרבותיים, חברתיים ומגדריים במערכת היחסים בין מגדר לספורט שינויים אלו החלו לצבור שיח רחב בעולם המגדרי חברתי. מכאן נובע חיזוק התפיסות החברתיות והמגדריות בספורט הישראלי (כץ, שחף ושוכל, 2015). תרבות הספורט משקפת את ערכי החברה, מעודדת ומגדירה את המעמד והקידום החברתי תרבותי. התפיסות החברתיות לעיתים גם משפיעות על מנגנוני שליטה חברתית ויחסי כוחות שמתבטאות בין היתר בנושאים כמו: פוליטיקה, כלכלה חברה ותרבות (Lagaert & Roose, 2018). השפעת ההורים ובני המשפחה על התפתחות הספורטיבית של ילדיהם היא תופעה שמדגישה את ההשפעות על הילד, השפעות אלו מקדמות את התפתחותו המקצועית ומטפחות את הכישרון הפוטנציאלי שקיים בו. חיי המשפחה וציפיות ההורים השתנו באופן דרמטי במהלך שני העשורים האחרונים (זילבר, לזר-שואף ומוכתר, 2013). במשך הזמן, ניתן לראות כי החברה לא נמדדה בהורות טובה על פי ביסוס וכישרונות אופיו והישגיו של הילד אלא נמדדה על-פי ערכם המוסרי. בשנות ה-70-80 בנורבגיה, Stefansen, Smette & Strandbu (2018) טענו כי, "מעט מאוד הורים היו פעילים בספורט של ילדיהם מלבד השתתפות במשחקים, באירועים מזדמנים, ובקניית הציוד הנדרש ועוד יותר מעטים אלו שהיו מעורבים, ובעלי תפקידים רשמיים כמו מאמנים ומנהלי צוותים" (Stefansen, Smette & Strandbu, 2018, עמ' 162).

מחקרים נוספים שנערכו במדינות רבות בעשור האחרון, מראים שהמטרה העיקרית היא בחינת ההיבטים שמשפעים בני המשפחה על הספורטאים הצעירים, היבטים אלו מושפעים על-ידי תמיכה בפעילותם ההישגית וחשיבותה העליונה של תמיכה ומעורבות מצד ההורים. מעבר לכך, נכונות הילד המהווה גם כן גורם משמעותי המשפיע על פעילותו וכתוצאה מכך המעורבות היא חלק טבעי של ההורים אשר מחנכים על פי ערכים של מצוינות וחתימה להישגים אישיים ומקצועיים להצלחת הילד (זילבר, לזר-שואף ומוכתר, 2013). טיפוח הסביבה התרבותית של ההורים המעורבים בהתפתחות הספורט של ילדיהם מתבטאת בין היתר במתן תמיכה רגשית ואמונתם משתקפת באמצעות דפוסי עידוד וחיזוק שנותנים לילדיהם (Fredericks & Eccles, 2005). תופעה זו, משפיעה על השקפותיו, כישרונותיו וטיפוח הפוטנציאלי של הילד. לכן, המשפחה צריכה להיות גורם משמעותי בהתפתחות הספורטיבית של הילד. מערכת היחסים בתחומי החיים השונים של הילד הצעיר. הודות לכך, תפקידה של המשפחה הוא אחד הגורמים היותר משמעותיים בהתפתחות הספורטאים הצעירים והשפעתם להתפתחות זו מתבטאת במכלול ההיבטים השונים (זילבר, לזר-שואף, 2013).

מחקרים בנושא זה, תיעדו את תפקידי ההורים כיזמים שותפים התומכים במוטיבציית ילדיהם ואף חלקם אפילו הצטיירו בפניהם כמודלים לחיקוי. כיום, מעורבותם של ההורים בספורט מעלה ציפיות רבות וחדישות בנוגע להצלחה הודות לכך, מחקרים אחרים מצביעים על העדר השפעה ומעורבות של הורים בספורט ילדיהם (Stefansen, Smette & Strandbu, 2018). הספרות המחקרית בתחום זה, מציגה שוני בין קשרי אבות לבין קשרי אימהות המשפיעים לא רק על התערבות בחייו הראשונים של הילד אלא גם על בחירותיו האישיות והעתידיות (Fredericks & Eccles, 2005). לדוגמא, חוקרים רבים אשר בחנו והעריכו נושאים אלו טענו כי, הציפיות והתפיסות להצלחה עצמית בספורט מצביעות שלגברים יש חשיבות